

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa A. B. i K. B.
przeciwko Skarbowi Państwa - Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy
Państwowe Nadleśnictwu O.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 grudnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 2 października 2018 r., sygn. akt I AGa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powodów solidarnie na rzecz Skarbu Państwa -
Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 2.700
(dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 października 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) na skutek apelacji pozwanego Skarbu Państwa - Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych - Nadleśnictwa O. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 19 września 2017 r. w ten sposób, że oddalił powództwo A. B. i K. B. o zapłatę kwoty 92.360,97 zł z ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia za wykonane usługi z zakresu gospodarki leśnej.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez powodów. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazali, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, które wymaga odpowiedzi na pytanie: „czy przyjmowane przez strony w umowach określenie, że odstąpienie od umowy może nastąpić w okresie obowiązywania umowy jest skutecznym oznaczeniem terminu w ciągu, którego stronom umowy przysługiwać będzie prawo odstąpienia od umowy?”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżących, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżących obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11

i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151). Nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w danej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2015 r., I CSK 976/14, nie publ.).

Zaprezentowane przez skarżących zagadnienie nie spełnia tych wymagań. Przede wszystkim w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntował się pogląd, że przesłanką ważności umownego zastrzeżenia prawa odstąpienia od umowy jest - co wynika jednoznacznie z art. 395 § 1 k.c. - określenie terminu, w którym strony mogą z tego prawa skorzystać. Co do sposobu określenia tego terminu, można skorzystać ze stanowiska orzecznictwa i doktryny wypracowanego na tle art. 389 k.c. w brzmieniu przed wprowadzeniem jego zmiany ustawą o zmianie kodeksu cywilnego z dnia 14 lutego 2003r. o zmianie ustawy kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 49, poz. 48) (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 1958 r., I CO 11/58, OSN 1959, nr 4, poz. 92 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 1960 r., II CR 1239/60, OSN 1961, nr 4, poz. 126, z dnia 6 lipca 1963 r., III CR 161/63, OSN 1964, nr 7-8, poz. 152, z dnia 14 grudnia 1972 r., III CRN 331/72, OSP 1973, nr 10, poz. 195, i z dnia 5 września 2001 r., I CKN 214/99, OSN 2002, nr 5, poz. 65). Termin ten może być określony w taki sposób, iż już w chwili zastrzegania prawa odstąpienia jego upływ jest dokładnie umiejscowiony w czasie (*dies cetrus an, certus quando*, np. ustalenie daty kalendarzowej lub czasu wyrażonego w dniach, miesiącach). Wskazanie terminu może również polegać na odwołaniu się przez strony do zdarzenia przyszłego, acz pewnego, choć niedającego się jednoznacznie umiejscowić w czasie (*dies cetrus an, incertus quando*). Nie jest natomiast skuteczne określenie tego terminu przez wskazanie zdarzenia przyszłego, które nie daje się umiejscowić w czasie i którego wystąpienie nie jest według rozsądnych, obiektywnych oczekiwań ludzkich niewątpliwe (*dies incertus an, incertus quando*). W takim zastrzeżeniu brak bowiem elementu pewności co do wystąpienia zdarzenia wyznaczającego kres terminu (skutek *ad quem*). Określenie terminu końcowego do wykonania prawa odstąpienia może być powiązane z wystąpieniem zdarzenia przyszłego (stanowiącego przedmiot zastrzeżenia warunku - art. 89 k.c.), jeśli dodanie tego elementu nie

doprowadzi do naruszenia funkcji terminu końcowego związanej z ograniczeniem stanu niepewności, co do skorzystania z tego uprawnienia kształtującego. Z art. 395 § 1 k.c. nie wynika aby musiał to być termin krótszy niż termin wykonania umowy w której umowne prawo odstąpienia zostało wprowadzone. Zastrzeżenie terminu nadmiernie odległego może być natomiast uznane – w konkretnych okolicznościach – za obejście wymogu określenia terminu dla wykonania prawa odstąpienia (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2008 r., II CSK 215/08, OSN 2009, nr A, poz. 28, z dnia 8 grudnia 2010 r., V CSK 177/10, nie publ., z dnia 18 października 2012 r., V CSK 417/11, nie publ., i z dnia 12 października 2018 r., V CSK 493/17, nie publ.). Nie zachodzi zatem potrzeba ponownej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym przedmiocie.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jedn. tekst: Dz.U. z 2015, poz. 1800, ze zm.).